

Urząd Transportu Kolejowego

<https://utk.gov.pl/pl/aktualnosci/2618,KOMISJA-EUROPEJSKA-PRZYJMUJE-WNIOSKI-DOTYCZACE-CZWARTEGO-PAKIETU-KOLEJOWEGO.html>
03.05.2024, 12:56

Strona znajduje się w archiwum.

KOMISJA EUROPEJSKA PRZYJMUJE WNIOSKI DOTYCZĄCE CZWARTEGO PAKIETU KOLEJOWEGO

12.02.2013

Komisja Europejska zapowiedziała kompleksowy pakiet środków, aby zapewnić lepszą jakość oraz większy wybór usług kolejowych w Europie. Koleje są ważnym elementem transportu w UE i odgrywają zasadniczą rolę w rozwiązywaniu problemów związanych z rosnącym popytem na usługi transportowe, zatorami komunikacyjnymi, bezpieczeństwem paliwowym i obniżeniem emisyjności.

Komisja proponuje daleko idące środki w celu wsparcia innowacji w kolejach w UE poprzez otwarcie krajowych pasażerskich rynków kolejowych na konkurencję, a także towarzyszące im istotne reformy techniczne i strukturalne.

Wnioski dotyczą czterech głównych obszarów:

Skuteczne standardy i zatwierdzanie

Komisja chce ograniczyć koszty administracyjne przedsiębiorstw kolejowych i ułatwić nowym podmiotom wchodzenie na rynek.

Zgodnie z nowymi wnioskami Europejska Agencja Kolejowa stanie się „punktem kompleksowej obsługi” wydającym zezwolenia na wprowadzanie pojazdów do obrotu ważne w całej Unii Europejskiej, jak również ważne w całej UE certyfikaty bezpieczeństwa dla operatorów. Obecnie zezwolenia i certyfikaty bezpieczeństwa w branży kolejowej wydają poszczególne państwa członkowskie.

Proponowane środki pozwoliłyby na zmniejszenie o 20 proc. czasu wchodzenia nowych przedsiębiorstw kolejowych na rynek oraz zmniejszenie o 20 proc. kosztów i okresu ważności zezwoleń dla taboru. Powinno to umożliwić przedsiębiorstwom zaoszczędzenie łącznie 500 mln euro do 2025 r.

Wyższa jakość i większy wybór dzięki dopuszczeniu nowych uczestników do rynku przewozów kolejowych

Aby wspierać innowacje, efektywność i zapewnić lepszy stosunek jakości usług do ich ceny, Komisja proponuje otwarcie krajowych przewozów pasażerskich dla nowych podmiotów i usług od grudnia 2019 r.

Przedsiębiorstwa będą mogły oferować krajowe kolejowe przewozy pasażerskie w całej UE: oferując konkurencyjne usługi komercyjne lub biorąc udział w przetargach na świadczenie usług publicznych dotyczących przewozów kolejowych, które obejmują większość (ponad 90 proc.) połączeń kolejowych w UE i będą podlegać obowiązkowym procedurom przetargowym.

Wnioski przyniosłyby również wyraźne korzyści dla pasażerów w postaci lepszych usług większego wyboru. W połączeniu z reformami strukturalnymi mogłoby to przynieść obywatelom i przedsiębiorstwom ponad 40 mld euro korzyści finansowych do 2035 r., a według szacunków Komisji zapewniłoby to nawet do około 16 mld dodatkowych pasażerokilometrów.

Krajowe rynki pasażerskie pozostają w dużej mierze zamknięte. Jedynie Szwecji i Wielkiej Brytanii udało się w pełni otworzyć swoje rynki, a Niemcy, Austria, Włochy, Czechy i Niderlandy otworzyły rynki w ograniczonym zakresie.

Doświadczenia związane z otwarciem tych rynków wskazują na poprawę jakości i dostępności usług przy ciągłym wzroście zadowolenia pasażerów oraz ich liczby – w niektórych przypadkach o ponad 50 proc. w ciągu 10 lat. Na innych zliberalizowanych rynkach przetargi dotyczące zamówień na usługi publiczne prowadziły do oszczędności rzędu 20-30 proc. dla danego poziomu usług, które mogą zostać ponownie zainwestowane w celu poprawy jakości tych usług.

Odpowiednia struktura

Aby wszystkim zapewnić sprawiedliwy dostęp do kolei niezależni zarządcy infrastruktury muszą zarządzać sieciami w sposób skuteczny i niedyskryminujący oraz koordynować swoje działania na poziomie UE w celu stworzenia podstaw do rozwoju prawdziwie europejskiej sieci.

Aby zapewnić rozwój tej sieci w interesie wszystkich uczestników oraz zwiększyć jej skuteczność operacyjną, Komisja proponuje wzmocnić pozycję zarządców infrastruktury, umożliwiając im kontrolę wszystkich funkcji kluczowych dla sieci kolejowej – w tym planowania inwestycji infrastrukturalnych, bieżącej działalności i utrzymania, a także ustalania rozkładów jazdy.

W obliczu licznych skarg ze strony użytkowników Komisja uważa, że zarządcy infrastruktury muszą być operacyjnie i finansowo niezależni od przewoźników kolejowych. Ma to zasadnicze znaczenie dla eliminacji potencjalnych konfliktów interesów i zapewnia wszystkim przedsiębiorstwom dostęp do torów na równych zasadach.

We wniosku zasadniczo potwierdza się, że można to osiągnąć w sposób najprostszy i najbardziej przejrzysty poprzez rozdział instytucjonalny. Niezależne od zarządców infrastruktury przedsiębiorstwa kolejowe uzyskają bezpośredni dostęp do wewnętrznego rynku przewozów pasażerskich w 2019 r.

Komisja może jednak przyjąć, że również struktury

zintegrowane pionowo lub „struktury holdingowe” mogą zapewnić konieczną niezależność poprzez zastosowanie skutecznych „murów chińskich”, aby zagwarantować niezbędny rozdział prawny, finansowy i operacyjny (więcej informacji zawiera MEMO).

Klauzula weryfikacji zgodności: w celu ochrony tej niezależności, w związku z pełnym otwarciem rynku przewozów pasażerskich w 2019 r., przedsiębiorstwa kolejowe stanowiące część struktur zintegrowanych pionowo mogłyby nie zostać dopuszczone do działalności w innych państwach członkowskich, jeżeli uprzednio nie przekonałyby Komisji, że wprowadzono wszystkie zabezpieczenia, aby w praktyce zapewnić równe szanse oraz uczciwą konkurencję na ich rynku krajowym.

Wykwalifikowana siła robocza

Dynamiczny sektor kolejowy uzależniony jest od wykwalifikowanej i zmotywowanej siły roboczej. W ciągu najbliższych 10 lat koleje staną przed wyzwaniem związanym z przyciągnięciem nowego personelu w celu zastąpienia jednej trzeciej ich pracowników, którzy przejdą na emeryturę, przy konieczności jednoczesnego przystosowania się do nowego, bardziej konkurencyjnego środowiska.

Doświadczenia państw członkowskich, które otworzyły swoje rynki pokazuje, że powinno to prowadzić do powstania nowych i lepszych miejsc pracy. Zgodnie z unijnymi ramami regulacyjnymi państwa członkowskie będą mogły chronić pracowników, zobowiązując nowych wykonawców do ich zatrudnienia w przypadku przejęcia umowy o świadczenie usług publicznych, co wykracza poza ogólne wymogi UE w zakresie przenoszenia własności przedsiębiorstw.

Przed ich przyjęciem wnioski Komisji muszą zostać zatwierdzone przez Parlament Europejski i rządy państw członkowskich.